

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Finanse w nauce i gospodarce	13
1.1. Finanse jako dyscyplina naukowa	13
1.1.1. Przedmiot i zakres finansów	13
1.1.2. Finanse a ekonomia	17
1.1.3. Finanse a zarządzanie	20
1.1.4. Finanse a inne dyscypliny nauki	21
1.2. Finanse w gospodarce rynkowej	24
1.2.1. Istota i systematyka finansów	24
1.2.2. Funkcje finansów	30
1.2.3. Finanse w systemie regulacji prawnych	34
Rozdział 2	
Podstawowe kategorie finansowe	39
2.1. Pieniądz	39
2.1.1. Pojęcie i funkcje pieniądza	39
2.1.2. Droga do pieniądza współczesnego	43
2.2. Kapitał w finansach	53
2.2.1. Pojęcie kapitału i pojęcia towarzyszące	53
2.2.2. Pieniądz a kapitał	60
2.2.3. Cykl obrotu i formy kapitału	62
2.3. Instrumenty finansowe	69
2.3.1. Pojęcie i rodzaje instrumentów finansowych	69
2.3.2. Wierzycielskie instrumenty finansowe	72
2.3.3. Właścicielskie instrumenty finansowe	82
2.3.4. Finansowe instrumenty pochodne	89
2.4. Ryzyko w finansach	99
2.4.1. Istota i systematyka	99
2.4.2. Ryzyko rynkowe w działaniu podmiotów sfery realnej i finansowej	104
2.4.3. Podmioty sfery realnej i finansowej w reakcji na ryzyko	111

Rozdział 3	
Parametry monetarne i ich znaczenie w finansach	114
3.1. Cena	114
3.1.1. Istota i mechanizm	114
3.1.2. Funkcje ceny	118
3.1.3. Deformacje ceny i ich skutki	121
3.2. Stopa procentowa	132
3.2.1. Istota i mechanizm	132
3.2.2. Funkcje stopy procentowej	134
3.2.3. Struktura stopy procentowej	137
3.3. Kurs walutowy	147
3.3.1. Pojęcie i rodzaje kursów walutowych	147
3.3.2. Funkcje i czynniki kształtujące kurs walutowy	150
3.3.3. Mechanizm płynnego kursu walutowego we współczesnym systemie walutowym	160
Rozdział 4	
Zjawiska i procesy finansowe	170
4.1. Strumienie i przepływy finansowe	170
4.1.1. Przegląd źródeł strumieni finansowych. Ujęcie przedmiotowe	170
4.1.2. Systematyka strumieni finansowych. Ujęcie podmiotowo-funkcjonalne	176
4.1.3. Systematyka przepływów finansowych. Ujęcie podmiotowo-funkcjonalne	187
4.2. Salda finansowe	193
4.2.1. Klasyfikacje sald finansowych	193
4.2.2. Salda finansowe w ujęciu podmiotowym	196
4.2.3. Salda finansowe w ujęciu przedmiotowym	198
Rozdział 5	
Podmioty systemu finansowego	201
5.1. Bank centralny w strukturze systemu bankowego	201
5.1.1. System bankowy i jego struktura	201
5.1.2. Istota, funkcje i zadania banku centralnego	203
5.1.3. Polityka monetarna banku centralnego	206
5.1.4. Bank centralny w polskim systemie rozliczeń	214
5.2. Banki komercyjne	219
5.2.1. Istota i rodzaje banków komercyjnych	219
5.2.2. Funkcje banków komercyjnych	225
5.2.3. Strumienie finansowe generowane przez banki	229
5.2.4. Banki komercyjne w systemie rozliczeń	232
5.3. Niebankowe instytucje finansowe	234
5.3.1. Przegląd niebankowych instytucji finansowych	234
5.3.2. Ubezpieczyciele	240
5.3.3. Fundusze emerytalne	257

5.3.4. Fundusze inwestycyjne	273
5.4. Konsolidacja instytucji finansowych	292
5.4.1. Istota, formy i rodzaje konsolidacji	292
5.4.2. Konsolidacja wewnątrzsektorowa	301
5.4.3. Konsolidacja międzysektorowa	303
5.4.4. Motywy konsolidacji	308
Rozdział 6	
Finanse podmiotów sfery realnej	313
6.1. Finanse władzy publicznej	313
6.1.1. Istota i funkcje władzy publicznej	313
6.1.2. Gromadzenie środków publicznych – wpływy publiczne	321
6.1.3. Rozdysponowanie środków publicznych – wydatki publiczne	331
6.1.4. Saldo środków publicznych	335
6.2. Finanse przedsiębiorstwa	347
6.2.1. Funkcje i cele przedsiębiorstwa	347
6.2.2. Gromadzenie środków finansowych	353
6.2.3. Wydatkowanie środków finansowych	359
6.2.4. Saldo finansów przedsiębiorstwa, czyli strumienie wynikowe	365
6.3. Finanse gospodarstw domowych	371
6.3.1. Istota i funkcje gospodarstw domowych w gospodarce rynkowej	371
6.3.2. Gromadzenie środków pieniężnych	380
6.3.3. Rozdysponowanie środków pieniężnych	382
6.3.4. Saldo wynikowe finansów gospodarstw domowych	386
Uwagi końcowe	390
Bibliografia	392
Indeks rzeczowy	399